

2021-07-22
U2021/03346

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
Box 4002
171 04 Solna

Ändring av uppdraget att digitalisera de nationella proven m.m.

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdraget till Statens skolverk att dels utveckla och tillhandahålla digitaliserade nationella prov och bedömningsstöd i grundskolan och på gymnasial nivå, dels sträva efter att en så stor andel av proven som möjligt ska automaträttas (U2017/03739, U2019/03788) enligt följande.

Skolverket ska även föreslå hur central rättning av betygsstödjande nationella prov i ämnena svenska, svenska som andraspråk och engelska kan utformas. I arbetet med uppdraget om digitalisering och automaträttning ska hänsyn tas till att sådan central rättning av nationella prov ska införas.

Skolverket ska kartlägga och redovisa vilka åtgärder som krävs för att central rättning ska kunna införas och föreslå en särskild organisatorisk funktion för ändamålet. Funktionen kan rymmas inom en befintlig myndighet eller vara ett självständigt organ.

Skolverket ska föreslå en tidsplan som innebär att central rättning stegvis införs samtidigt som, eller i nära anslutning till, de digitala nationella proven. Ett sådant stegvist införande kan innebära att endast vissa prov eller delar av proven inledningsvis rättas centralt. Målsättningen på sikt ska vara att en betydande andel av de berörda proven ska rättas centralt, i de delar som inte kan rättas automatiskt av provsystemet. Samtidigt ska bedömningen av en viss andel av proven även fortsättningsvis organiseras av huvudmannen. Om Skolverkets förslag innebär att lärare fränkopplas bedömningen av hela eller delar av nationella prov ska Skolverket hitta lösningar för att på andra sätt utveckla lärarnas bedömarkompetens.

Skolverket ska redovisa förutsättningarna för införande av central rättning samt pedagogiska, organisatoriska och ekonomiska konsekvenser, inklusive kostnader för införande och drift.

Skolverket ska redovisa denna del av uppdraget till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 15 december 2021.

Uppdragstiden förlängs för övriga delar av uppdraget, som i stället ska slutredovisas senast den 5 oktober 2025.

Ärendet

Regeringen gav den 21 september 2017 Skolverket i uppdrag att utveckla och tillhandahålla digitaliserade nationella prov och bedömningsstöd i grundskolan och på gymnasial nivå (U2017/03739). Regeringen ändrade den 14 november 2019 uppdraget så att myndigheten ska sträva efter att en så stor andel av proven som möjligt ska automaträttas (U2019/03788).

Skälen för regeringens beslut

Med central rättning avses att de nationella proven ska rättas av legitimerade och behöriga lärare på uppdrag av en statlig myndighet, där resultatet av den centrala rättningen ingår som ett underlag för den betygssättande läraren vid betygssättningen. Ett införande av central rättning förutsätter att de nationella proven digitaliserats och att den provplattform som utvecklas med funktioner för fördelning av elevlösningar för extern bedömning möjliggör central rättning. Skolverkets uppdrag att digitalisera de nationella proven behöver därför utvidgas till att möjliggöra ett införande av central rättning och ingå i den försöksverksamhet som enligt uppdraget ska genomföras för att säkerställa funktionalitet och användarvänlighet.

De nationella proven ska fungera betygstödjande och därmed bidra till en mer likvärdig betygssättning. Det är därför av stor vikt att också proven bedöms likvärdigt. Av Statens skolinspektions ombedömningar av nationella prov framgår att det finns betydande skillnader i hur olika lärare bedömer vissa delar av de nationella proven. Det främsta syftet med central rättning är att bidra till en högre grad av likvärdighet vid bedömningen av proven. Central rättning bidrar även tillsammans med en ökad andel automaträttade elevlösningar till en minskning av lärares arbetsbörda. Samtidigt fyller arbetet med att bedöma elevlösningar av nationella prov en viktig funktion för att utveckla lärarnas bedömarkompetens. Om ett system med central rättning

införs där lärarna frångör bedömningen av hela eller delar av nationella prov är det viktigt att hitta lösningar för att på andra sätt utveckla lärarnas bedömarkompetens.

Regeringen angav i beslutet 2017 att målsättningen är att i princip alla prov ska vara digitaliserade 2022. Skolverket bedömer dock att digitala nationella prov kan ges tidigast 2024. Uppdragstiden bör därför förlängas.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Anna Barklund